

Љубомир
Симовић

ДРАМЕ

1

Хасанагиница
Бој на Косову

Copyright © 2023, Љубомир Симовић
Copyright © 2023 овог издања, ЛАГУНА

Садржај

ХАСАНАГИНИЦА	9
БОЈ НА КОСОВУ	129
Белешка о писцу.	273

ХАСАНАГИНИЦА

ЛИЦА

Хасанага

Хасанагиница

Мајка Хасанагина

Бег Пинторовић, брат Хасанагинице

Мајка Пинторовића

Ефендија Јусуф, Хасанагин саветник

Суљо

Муса

Хусо

Ахмед

} Хасанагини аскери

ПРВИ ДЕО

I слика

ВОЈНА БОЛНИЦА У ПЛАНИНИ

СУЉО:

И оваквог агу, и шејтана,

и овакву службу!

И овакав живот,

и злостављање!

Не вреди да пожелиш,

ако он није пожелео!

Не вреди да кажеш,

ако он није казао!

ХУСО:

И баш разјурио?

СУЉО:

Ма, као кокоши!

А дали смо последње паре,

послали у касабу Ибрахима,

као, он је највештији!

Он, шпицлов, претио, потплаћивао,

обећавао златна брда,
скупио шта је скупио,
боље није ни мого,
а и то на једвите јаде.
Две му успут побегле.
А овима које су стигле
Хасанага потпрашио пете!

ХУСО:
Ама зашто, Алаха ти?

СУЉО:
Каже неће
да му логор погане курве!

ХУСО:
Јесу ли бар биле чему?

СУЉО:
А какве и да нађеш, него половне?
Женске за војну употребу!
Једна допола оћелавила,
у другој има деведесет ока, најмање,
трећа рамље, четврта прирамљује,
пета без пола зуба,
шеста длакава ко мушкарац,
седмој се бело навукло преко ока,
осму бабица последњи пут окупала!
Дај шта даш!
После четири месеца у овој пустињи,
учиниле нам се као султаније!
А он у њих ко у рој мува!
Оставиле су, вала, димије по трњацима!

ХУСО:

Данас отеро,
сутра ће по њих сам да шаље сеизе,
да зове на кафу и ратлук.
Знам ја Хасанагу.

СУЉО:

Плашим се да не знаш.
Викао јутрос
да му је женскиње довде дошло,
да због жена ни царевина не ваља,
да би нам боље било да их нема!
А после и удатима забранио да долазе!

ХУСО:

Хасанага?

СУЉО:

Исти Хасанага!
Поцрвенио, запенио,
па му од беса
и она гласина дошла некако пискава.
Ево овако се устобочио,
луд, кад ти кажем,
па просто вришти:
„Женско!
Кад помислим да је стохвати од мене,
нек је хиљадухвати од мене!“

ХУСО:

Да хоће да се опкладимо
ко ће држе

богатији да сагради град!
Па да се овако поделимо:
њему најбољи цареви неимари,
инцилири и хазнадари,
њему сав камен, песак и јапија,
сви чекићи и мистрије и либеле,
ашови, будаци, црепови и кречане,
сви надзорници, дунђери, црнотравци,
земљомери, тесари и циглари,
и каменоресци,
сва кола и сви волови, све кириције,
скелеције, сакације, рабације, кувари,
и понајбоља земља!
Али ни једно женско!
А мени ништа,
само најгора ледина!
Ал да ми даду жене прекоплотке,
узбуквуше, устарабарке, мурдаруше,
роспије, орјатке, облигузије,
лезилебовићке, луцпрде, погузјашице,
да ми даду секадаше, драмосерке,
ђускалице, спрозоркуше, гарнизонке,
хоћке и нећке, и рададајке,
успијуше, намигуше и шпице,
језичарке, шмизле, торокуше,
пишне и јешне, шаралице и цвећке,
дудлашице, згузанагузовићке,
настогуше, узбачвуше,
богомолке, војникуше и дроце,
официркуше, свађалице, вртирепке,
стискавице, цакалице и лудајке,
здрпиловићке, прекотезгуше,

дукатовке, префриганке,
многopiје, копилуше и фанфуље,
сукњозагртаљке, испичутуре,
успутњаче, сногуше, сенабије,
утешитељке, збрзићке, удаваче,
профукљаче, учкур-мајсторице,
успаљенице, и зграновнице, и чакшируше!

Па да видимо:

неће он стићи ни камен на камен,
а ја ћу и чудо веће од Стамбола!
Где женско зашушти,
ту замирише и погача,
замирише лонац пасуља,
зазелене се дудови,
под дудовима зацрвени се кров!
Где је женско,
ту се нађу и грађа, и добри мајстори!

СУЉО:

Пробај то тако Хасанаги да накитиш!
Овде се, бре, буђамо четири месеца,
перемо крв, привијамо траве,
а из какве смо пуцњаве додауљали!
Ја сам још наглув од онога пушкетања.
Па ова планинчина, четири месеца, еј!
Да заборавиш како људи,
а да научиш како буљине говоре!
Још мало, вала, па и ја да пролистам!
Једва се докопасмо помало снаге,
једва скунаторисмо нешто цркавице
за нешто жена,
а Хасанага
не даде нам ни чалабрцнути!

ХУСО:

Да не верујеш рођеним ушима!
Па тај је чуо и кад у седмој соби
зашуште димије!
За то је увек имао добар слух!
Седи у Гацку,
а чује Ђердан у Требињу!
Ваљале су му и обилне, и ситне,
и нетакнуте, и овејанке,
и турске, и ђаурске, и млетачке,
па и средовечне, ако су још држеће!
И увек му је било мало!
А ово што кажеш, ово је велика промена!
Шта мислиш, да није на нешто нагазио?
Неко му нешто замесио и смутио?
Није толико обртање без ичега.
Можда је омађијан?

АХМЕД:

Биће да га је у ономе доју
– а сви бар знамо шта је стање ратно –
неки арамија, неки здрпиловић,
на незгодно место га је млатно!
И ту га је оштетио знатно!

СУЉО:

Шта му је било –
ја нити знам, нит питам.
Његова ствар.
Кад је он тражио
– а, прича се, и по три-четри за ноћ –
мене није питао.

Његов алат, његова и работа!
Нисам Хасанагиница
па да се жалим ако и мени не дотекне.
Али, да знаш, ово ћу да му упамтим!
Биће још неких пазара,
затребаће му и моји грошеви!
Имаће он
и мене због чега да погледа!
Могу ја и иза букве,
и у трње,
а не увек у најгушћи метеж!
Може и мени да се заглави нож!
Може и коњ да ми се повреди!
Може и да ми покисне барут!
Што да не може?
Киша је природна појава!
Могу, напросто, да назебем пред битку!
Ааа, имам и ја нешто ситнине за кусур!

АХМЕД:

Немој да те чује буква,
да те чује камен,
да те чује жаба,
да те чују слепи мишеви,
да те чује паучина!
Јер ћеш ти да висиш, и то цео,
ко што аги виси један део!

МУСА:

Мој ти је другарски савет,
да мање лајеш!

СУЉО:

Знам ја шта говорим!

МУСА:

Гурни главу под воду, па говори!

Чуће те ко треба!

СУЉО:

Нисам ни ја у овом мишљењу усамљен!

Кад је ага најурио

оних осам лепотица,

није закино само мени!

Него шездесетпеторици војника!

Ево долазе, распитај се шта мисле!

Сваки зуји као кошница!

Ајде, опипај било аскерима!

Људи су сасвим озлојеђени,

не крију шта мисле!

ХУСО:

Нису то аскери, него Хасанага!

(Аскери оглазе. На сцену улазе Хасанага и Јусуф. Ахмед, која они који су на сцени и иначе не примећују, чак и кад говори, осмјаје на свом месџу.)

ХАСАНАГА:

Коња одма да оседлаш!

Полако, чућеш зашто!

Поведи и резервног,

да можеш да их мењаш.

Чим спремиш, појаши,
ко да им репови горе, тако појаши!
А кад стигнеш,
па макар било и у најглувље доба,
није важно,
има да пробудиш Хасанаџиницу
и да истој саопштиш
да се ја кући враћам прекосутра,
ал да ме она код куће не чека!

ЈУСУФ:

Него да изађе преда те?

ХАСАНАГА:

Или сам ја луд, па нејасно говорим,
или си ти глуп, па не разумеш?
Хоћу да се Хасанаџиница
врати мајци! Је л ти сад јасно?
Никад више
ни у сенку моје куће да не уђе!
Разумеш?

ЈУСУФ:

Ма ајде! Ти би сад хтео да те ја цело вече
одвраћам од оног што и не желиш да учиниш!

ХАСАНАГА:

Е, ништа теже,
него да човек мудар и школован,
када му кажеш „попара“,
то схвати тако како и јесте: „попара“!